

Przegląd Zachodni

I N S T Y T U T Z A C H O D N I W P O Z N A N I U

Historia jako instrument wychowania
politycznego w NRF

Kościół w NRF wobec procesu normalizacji
stosunków z Polską

Socjologiczne aspekty stosunków Francja - NRF

Euratom a badania atomowe w Europie
zachodniej

Integracja ekonomiczna we współczesnym
kapitalizmie

Bilanse energetyczne krajów EWG

Przeglądy i komentarze

Oceny i omówienia

1 9 7 2

3

D W U M I E S I Ę C Z N I K

Przegląd Zachodni, nr 3, 1972

Instytut Zachodni

PRZEGLĄD ZACHODNI

D W U M I E S I Ę C Z N I K

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY

	Str.
<i>J. Konieczny</i> , Historia jako instrument wychowania politycznego w NRF	1
<i>T. S. Wróblewski</i> , Kościół katolicki i ewangelicki w NRF a problem normalizacji stosunków z Polską	29
*	
<i>A. Kwilecki</i> , Socjologiczne aspekty stosunków między Francją a Niemiecką Republiką Federalną	49
<i>P. Kalka</i> , Wpływ działalności Euratomu na rozwój badań i techniki atomowej w Europie zachodniej	73

MATERIAŁY

Procesy integracji ekonomicznej we współczesnym kapitalizmie (Materiały IV Międzynarodowej Szkoły dla Ekonomistów)	89
<i>E. Krzymień</i> , Bilanse energetyczne krajów EWG, 1950 - 1970	129

PRZEGLĄDY I KOMENTARZE

<i>T. Krajczycki</i> , Gospodarka NRD w roku 1971 i plan gospodarczy na lata 1971 - 1975	148
*	
<i>W. Małachowski</i> , Rola F. J. Straussa w życiu politycznym NRF	155
<i>A. Wolff-Powęska</i> , Sprawa nazewnictwa geograficznego w NRF	176
*	
<i>L. Weres</i> , Amerykańska polityka zagraniczna w 1971 r.	180

OCENY I OMÓWIENIA

<i>Jürgen Habermas</i> , Philosophisch-politische Profile (omów. <i>S. Tyrowicz</i>)	186
<i>Geoffrey Barraclough</i> , Wstęp do historii współczesnej (omów. <i>M. Drozdowski</i>)	189

Max Beloff, Imperial Sunset. — V. H. Rothwell, British War Aims and Peace Diplomacy 1914-1921 (omów. Z. Mazur)	194
Werner Maser, Adolf Hitler. Legende — Mythos — Wirklichkeit (omów. J. Sobczak)	202
Hans Otto Lenel, Ursachen der Konzentration unter besonderer Berücksichtigung der Deutschen Verhältnisse (omów. J. Deresiewicz)	206
Janusz Symonides, Terytorium państwowe w świetle zasady efektywności (omów. J. Pałyga)	211
W. N. Wysocki, Zapadnyj Berlin i jego miasto w systemie sowmiennych międzynarodowych stosunków (omów. M. Brymas)	215
Anna Poniatońska, Polskie wychodźstwo sezonowe na Pomorzu Zachodnim 1918-1939 (omów. A. Czubiński)	216
Goldap. Z dziejów miasta i powiatu (omów. A. Wędzki)	219
*	
Nigel Forward, The Field of Nations (omów. L. Weres)	223

Najnowsze wydawnictwa Instytutu Zachodniego

REDAGUJE KOLEGIUM

Gerard Labuda — przewodniczący, Władysław Markiewicz — dyrektor Instytutu Zachodniego, Zdzisław Kaczmarczyk — przewodniczący Rady Naukowej IZ, Władysław Tomaszewski — redaktor naczelny wydawnictw IZ.
 Redaktorzy działów: Zygmunt Dulczewski, Jerzy Krasuski, Zbigniew Kulak, Zdzisław Nowak, Janusz Rachocki, Janusz Sobczak, Mieczysław Suchocki, Antoni Władysław Walczak

Redaktor techniczny: Małgorzata Waller, korektorzy: Monika Dziarnowska, Janina Szymańska

WYDAWCA: INSTYTUT ZACHODNI, INSTYTUT NAUKOWO-BADAWCZY
 POZNAŃ, STARY RYNEK 2

Nakład 1434 egz. Ark. wyd. 19,33 Ark. druk. 14,13. Oddano do składania 11 VIII 1972 r. Druk ukończono w październiku 1972 r. Papier druk. sat. kl. V, 70×100, 70 g. Zam. nr 516/125 K-3/838.
 Cena zł 30,—

DRUKARNIA UNIwersytetu IM. ADAMA MICKIEWICZA — POZNAŃ, ULICA FREDRY 10

THE WESTERN REVIEW

BIMONTHLY

LIST OF CONTENTS

ARTICLES

<i>J. Konieczny</i> , History as a tool for political education in the German Federal Republic	1
<i>T. S. Wróblewski</i> , The Catholic and Evangelical Churches in the German Federal Republic and the problem of the normalisation of relations with Poland	29
<i>A. Kwilecki</i> , The sociological aspects of the relations between France and the German Federal Republic	49
<i>P. Kalka</i> , The influence of activities of Euratom on the development of nuclear research and in Western Europe	73

MATERIALS

The process of economic integration in modern capitalism	89
<i>E. Krzymień</i> , The energetic balance of the Common Market countries	129

REVIEWS AND COMMENTS

<i>T. Krajczycki</i> , The economy of the German Democratic in 1971 and the economic plan for the years 1971-75	148
<i>W. Matachowski</i> , The role of F. J. Strauss in the political life of the German Federal Republic	155
<i>A. Wolff-Powęska</i> , The onomatological question in the German Federal Republic	176
<i>L. Weres</i> , American foreign policy in 1971	180

EVALUATIONS AND DISCUSSIONS

<i>Jürgen Habermas</i> , Philosophisch — politische Profile (disc. <i>S. Tyrowicz</i>)	186
<i>Geoffrey Barraclough</i> , An Introduction to contemporary history (disc. <i>M. Drodzowski</i>)	189
<i>Max Beloff</i> , Imperial Sunset. — <i>V. H. Rothwell</i> , British War Aims and Peace Diplomacy 1914-1921 (disc. <i>Z. Mazur</i>)	194
<i>Werner Maser</i> , Adolf Hitler. Legende — Mythos — Wirklichkeit (disc. <i>J. Sobczak</i>)	202
<i>Hans Otto Lenel</i> , Ursachen der Konzentration unter besonderer Berücksichtigung der Deutschen Verhältnisse (disc. <i>J. Deresiewicz</i>)	206
<i>Janusz Symonides</i> , The state territory in the light of the principle of efficiency (disc. <i>E. J. Pałyga</i>)	211
<i>W. N. Wysocki</i> , Zapadnyj Bierlin i jego miasto w systemie sowjetmiennych międzynarodowych stosunków (disc. <i>M. A. Brymas</i>)	215
<i>Anna Poniatowska</i> , Polskie wychodźstwo sezonowe na Pomorzu Zachodnim 1918-1939 (Polish seasonal emigration in Western Pomerania 1918-1939) (disc. <i>A. Czubiński</i>)	216
<i>Gołdap</i> . Z dziejów miasta i powiatu (Gołdap. Concerning the history of town and administrative district) (disc. <i>A. Wędzki</i>)	219
<i>Nigel Forward</i> , The Field of Nations (disc. <i>L. Weres</i>)	223

JÓZEF KONIECZNY

HISTORY AS A TOOL FOR POLITICAL EDUCATION IN THE GERMAN FEDERAL REPUBLIC

One of the consequences of the defeat of Germany in 1945 was — and still is — the great interest W. Germany takes in the teaching of history. It was in the faults of this teaching that some educationists, historians and politicians found the main reason for the political blindness of German society in the time of the Weimar Republic and then in the Third Reich. The “revision of the German presentation of history” or its “bringing under control” has therefore been demanded for the purposes of political pedagogy. These demands however have not been found acceptable to most educationists historians and, above all, politicians. A general reluctance to come to terms with the past has made it impossible even to determine the tasks and aims of teaching history. In discussions concerning the issue, careful avoidance of those problems which are of great importance with regard to the revision of history and its “bringing under control” is evident.

The unsatisfactory situation in the field of theory has found its realisation in pedagogical practice. This is proved by the distorting content in history textbooks which has been criticised many times not only abroad but in West Germany itself. Another point worth mentioning is the clear dependance of both theory and practice in the field of teaching history upon the domineering tendencies in the policy of the German Federal Republic and upon the changes in its political situation.

TADEUSZ SEWERYN WRÓBLEWSKI

THE CATHOLIC AND EVANGELICAL CHURCHES IN THE GERMAN FEDERAL REPUBLIC AND THE PROBLEM OF THE NORMALISATION OF RELATIONS WITH POLAND

In the discussion being carried on in West Germany at the moment concerning the future relations between her and Poland as well as other neighbouring states, a considerable contribution is being made by two important political forces i.e. the two main religious organisations in W. Germany: the Catholic and Evangelical Churches. From the attitudes of the representatives of the two churches both in the period preceding the agreement between Poland and W. Germany and during the time of the dramatic discussion about its ratification and after the ratification itself one can assume that the more involved and more active party in the cause of friendly relations with Poland is the Evangelical Church. It is in its actions that one can find cause for hope that real influence will be effected on the process of actual understanding between Poland and W. Germany and on the further normalisation of the relationship between the two countries.

ANDRZEJ KWILECKI

THE SOCIOLOGICAL ASPECTS OF THE RELATIONS BETWEEN FRANCE AND THE GERMAN FEDERAL REPUBLIC

The article is to be a contribution to sociological research in the field of international relations. The author emphasizes the fact that the sociological problems inherent in investigating the relation between "pairs" of countries still await definition. The social value of such an investigation from the point of view of both removing grounds for antagonisms separating countries and creating optimal conditions for peaceful cooperation among them seems to be obvious.

The article deals with the following aspects of the relations linking France and W. Germany.

1. The multi-layered nature of these relations (cooperation between the two countries, mutual contacts, economic diplomatic and cultural relations, tourism etc.)
2. The internal and external conditioning of mutual relations.
3. Youth exchanges.

In the conclusion the author stresses the fact that in the sociological approach there are considerable possibilities of broadening the range of investigations concerning French — W. German relations which have so far been the domain of historians, economists and political scientists.

PIOTR KALKA

THE INFLUENCE OF THE ACTIVITIES OF EURATOM ON THE DEVELOPMENT OF NUCLEAR RESEARCH AND TECHNOLOGY IN WESTERN EUROPE

The first part of the article describes the reasons for the development of W. European cooperation in the field of science and the creation of Euratom. The article then concentrates on analysing the means by which the Community has influenced the progress of nuclear research and technology and their effectiveness of the organisation's activities may be assessed, one can divide its history accordingly into two periods.

The first period between 1957 and 1967 was characterised by the strong influence of the Community on the development of nuclear research and technology. This was largely due to Euratom's undertaking of wide scale international cooperation especially with the USA. The second period of the history of Euratom beginning in 1968 is characterised by a noticeable drop in the influence of the Community on the nuclear development of W. Europe, the cause of which are to be looked for in the permanent crisis within the organisation. To overcome this crisis is a very difficult undertaking.

Cena zł 30,—

WARUNKI PRENUMERATY

Prenumeratę na kraj przyjmują urzędy pocztowe, listonosze oraz Oddziały i Delegatury „Ruch”.

Można również dokonywać wpłat na konto PKO Nr 122-6-211831. Przedsiębiorstwo Upowszechnienia Prasy i Książki „Ruch” w Poznaniu, ul. Zwierzyniecka nr 9.

Prenumeraty przyjmowane są do 10 dnia miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty.

Cena prenumeraty

półrocznie — zł 75.—

rocznie — zł 150.—

Prenumeratę na zagranicę, która jest o 40% droższa — przyjmuje Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch” Warszawa, ul. Wronia 23, tel. 20-46-88, konto PKO Nr 1-6-100024.

Egzemplarze numerów zdezaktualizowanych można nabywać w Przedsiębiorstwie Upowszechnienia Prasy i Książki „Ruch” Oddział Rejonowy Poznań Wschód, ul. Żydowska 2/3, Nr konta 1231-6-4082 NBP IV O/M.

INDEKS 37225